

SAKU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Arvamus Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjääride kaevandamisega rikutud maa korrastamistingimustele ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõule

EELNÕU

Saku

21. august 2025 nr

Otsus võetakse vastu maapõueseaduse § 81 lõike 5, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lõike 2² ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 1 alusel.

AS Silikaat esitas 02.10.2023 Keskkonnaametile taotluse Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjääridele mäeeraldistele korrastamistingimuste saamiseks. Ettevõttele kuuluvad järgmised keskkonnaload:

- KMIN-135 (Männiku liivakarjäär pindalaga 356,53 ha, luba kehtivusajaga kuni 26.05.2045),
- KMIN-092 (Männiku II pindalaga 41,53 ha, luba kehtivusajaga kuni 09.06.2032),
- HARM-151 (Männiku VII pindalaga 23,80 ha, kehtivusajaga kuni 09.07.2048),
- HARM-148 (Männiku VIII pindalaga 15,53 ha, kehtivusajaga kuni 05.03.2026),
- KL-512701 (Männiku XI pindalaga 24,58 ha, kehtivusajaga kuni 20.07.2036).

Keskkonnaamet on oma korrastamistingimuste esitamise eelnõus seadnud järgmised korrastamistingimused:

1.1.1 Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1 Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt Maakatastriseadusele.

1.1.1.2 Kaevandatud maa korrastada (üldsund)veekoguks, kõre ja kivisisaliku elupaigaks.

1.1.2 Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1 Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased.

Karjääri küljed tuleb kujundada nii, et oleks välditud varingud, erosioon ning karjääri veepealsed nõlvad tuleb katta taimestikule sobiva pinnasega. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele. Korrastatav maa sh veekogu kaldad siluda.

1.1.2.2. Säilitada tee, mis jääb Männiku liivakarjääri mäeeraldise läänepoolse tüki põhjaossa (raudtee ääres asuva nn Männiku järve ja Väikejärve vahele).

1.1.2.3 Eemaldada Männiku liivakarjääri mäeeraldise idapoolses servas asuv vall. Tegemist on eelkõige Kiili valla elanike jaoks olulise tulevase rekreatsioonialaga ja võimaliku supluskohaga, sest sinna on ette nähtud eelkõige Kiili valla elanike jaoks ka veekogule ligipääs.

1.1.3 Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.3.1 Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.

1.1.4 Veekogu rajamise nõuded:

1.1.4.1 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu sügavus kujundada valdavalt üle 2 m.

1.1.4.2 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu põhi kujundada lauge ja ühtlane.

1.1.4.3 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu ümbrus tuleb tasandada, et see ei oleks inimestele ega loomadele ohtlik.

1.1.4.4 Veekogu nõlvad/kaldad tuleb kujundada nii, et oleks välistatud varingud, lihked ja 2 (5) erosioon.

1.1.4.5 Veekogu nõlvad ei tohi olla järsemad kui looduslik varisemisnurk. Võimaluse korral jätta nõlvad laugemad. Kui projektiga planeeritakse veekogule supluskoht, siis peavad veealused nõlva kalded olema supluskohas vähemalt suhtega 1:8.

1.1.4.6 Kaldaperv peab olema vähemalt 2 m lai.

1.1.4.7 Liivaseid kaldaid ei tohi katta huumusrikka pinnasega ega taimestada/metsastada.

Nõlvadel peab säilima avatud liiv, mis ajajooksul looduslikult taimestub.

1.1.5 Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.5.1 Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda.

1.1.5.2 Haljastusalaks ette nähtud ala võib jääda laineliseks, nõlvanurgaga alla 8°.

Korrastamisprojekti anda bioloogilise korrastamise lahendus, sealhulgas määrata kasutatavad puuliigid ja vajalik istikute arv, rohumaal külvatavad taimeliigid.

1.1.5.3 Haljastusalal ei tohi põhjavee tase vegetatsiooniperioodil tõusta kõrgemale kui 0,7 m sügavuseni maapinna madalamast kohast.

1.1.6 Lisatingimused:

1.1.6.2 Korrastamistöödel mäeeraldisel ja liikumisel mäeeraldise teenindusmaal tuleb jälgida, et ei kahjustataks kaitsealuseid liike.

1.1.6.3 Korrastamisprojekti koostades aluseks võtta AS-i Maves poolt koostatud töö „Tallinn-Saku liivamaardla kaevandamise suundumuste uuring“.

1.1.6.4. Korrastamisprojekti koostamisele kaasata liigiekspert (kivisisalik, kõre), hüdrogeoloog ja hüdrotehnikainsener.

1.1.6.5 Korrastamisprojekti põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonnatingimustest ja majanduslikest kaalutlustest.

1.1.6.6 Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017. a määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.1.6.7. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiridesse kuuluvalt alalt tuleb likvideerida kõik keskkonnoahtu ja ala hilisematele kasutajatele ohtu kujutada võivad seadmed ja ehitised.

1.1.6.8 Pärast kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamise otsuse väljastamist taotleda kinnisasja omanikult katastriüksuse sihtotstarbe muutmist.

1.1.6.9 Korrastamisprojekt eelnevalt kooskõlastada Saku Vallavalitsusega.

Keskkonnamõju hindamise eelhinnangu järgi on Keskkonnaamet jõudnud järeldusele, et keskkonnamõju hindamine tuleb jätta algatamata, kuna eelhinnangu tulemusel olulist keskkonnamõju ei tuvastatud.

Saku Vallavalitsus on varsemalt oma 08.01.2025. a kirjaga nr 6-4/412-2 juba keskkonnamõju hindamise eelhinnangule omapoolseid märkuseid teinud ja andnud ka suuniseid, mida korrastamistingimuste määramisel arvestada. Nüüdseks on valminud täiendatud keskkonnamõju hindamise eelhinnang ja ka korrastamistingimuste esitamise eelnõu. Saku Vallavolikogu tutvus eeltoodud tingimuste ja eelnõudega ja märgib järgmist:

Arvestades korrastatava ala väga suurt pindala (üle 460 ha) ja olulisust nii Saku valla kui ka Tallinna linna elanike rekreatsiooniala loomisele, siis ei saa hetkel välja tuua väga konkreetseid

tingimusi puhkealade loomiseks. Materjalidesse on kaasa pandud kaevandajapoolne korrastamise eskiisplaan, kus osaliselt juba on Maves OÜ töö „Tallinn-Saku liivamaardla kaevandamise suundumuste uuring“ maastikuarhitektuurse visiooniplaaniga arvestatud. Siiski on eskiislahendusest puudu mitmed visioonis kajastatud rannaalad ja vahepealsel ajal on selgunud, et Tallinna linna lähedasel puhkealal on äärmiselt suur nõudlus ning rannalaasid koos parkimistega peab olema võimalikult palju. Sellega seoses peab Saku vald vajalikuks viia enne korrastamisprojekti koostamise alustamist läbi töökoosolekud kaevandaja, Keskkonnaameti, Tallinna Linnavalitsuse ja Saku Vallavalitsuse vahel. Oluline on neljapoolselt kokku leppida täpsed tingimused, kuhu juba korrastamise käigus midagi kavandada nii, et see ala hiljem võimalikult kasutajasõbralik oleks (nt rannaalade täpsed asukohad, suurused ja kalded, radade asukohad, parkimisalad jms). Töökoosolekutel kokkulepitud tingimused peavad olema protokollitud ja korrastamisprojekti lisamaterjalidesse lisatud.

Lähtudes eeltoodust esitab Saku Vallavolikogu oma arvamuse:

1. Lisada korrastamistingimustesse juurde täiendav punkt, mis ütleb, et kaevandaja on kohustatud teavitama Keskkonnaametit, Tallinna Linnavalitsust ja Saku Vallavalitsust korrastamisprojekti reaalse koostamise alustamisest, misjärel Saku Vallavalitsus kutsub kokku töökoosolekud kaevandaja, Keskkonnaameti, Tallinna Linnavalitsuse ja Saku Vallavalitsuse vahel. Töökoosolekutel kokkulepitud tingimused peavad olema protokollitud ja korrastamisprojekti lisamaterjalidesse lisatud.
2. Muus osas nõustuda Keskkonnaameti poolt seatud korrastamistingimustega.
3. Nõustuda keskkonnamõju hindamise eelhinnanguga.
4. Otsuse peale on õigus esitada vaie Saku Vallavolikogule 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama, või kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 ettenähtud tähtajal.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Eero Alamaa
vallavolikogu esimees

SELETUSKIRI

Saku Vallavolikogu otsuse „Arvamus Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjäärade kaevandamisega rikutud maa korrastamistingimustele ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõule“ eelnõu juurde

Keskkonnaamet on esitanud Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks „Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjäärade korrastamistingimuste esitamine“ ja „Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjäärade korrastamistingimuste väljastamise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ otsuste eelnõud. Kõik esitatud materjalid leiab siit: https://adr.novian.ee/saku_vald/dokument/6982260

Maapõueseaduse § 81 lõike 5 alusel on kohalikul omavalitsusel võimalus esitada omapoolne arvamus kaevandajale esitatavate korrastamistingimuste kohta. Pärast Keskkonnaameti poolt väljastatud korrastamistingimusi koostab kaevandaja nende põhjal korrastamisprojekti.

Lisaks küsib Keskkonnaamet tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lõikele 2² seisukohta ka Männiku liivakarjäärade korrastamistingimuste keskkonnamõju hindamise eelhinnangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõule.

Vallavalitsus teeb volikogule ettepaneku põhimõtteliselt nõustuda Keskkonnaameti poolt koostatud eelnõudega, kuid lisaks teeb ettepaneku ühe täiendava korrastamistingimuse esitamiseks.

Eelnõu oli arutlusel Saku Vallavolikogu keskkonna- ja arenduskomisjoni 7. augusti 2025. a koosolekul, kus otsustati suunata eelnõu volikogu istungile vastuvõtmiseks.

Komisjon tegi ettepaneku eelnõus sõnastada otsuses töökoosoleku nõuet puudutav punkt konkreetsemalt, et kaevandaja on kohustatud teavitama Keskkonnaametit, Tallinna Linnavalitsust ja Saku Vallavalitsust korrastamisprojekti reaalse koostamise alustamisest, misjärel Saku Vallavalitsus kutsub kokku töökoosoleku.

Eelnõus on otsuse sõnastust parandatud vastavalt komisjoni ettepanekule.

Marti Rehema
vallavanem

Koostaja: Maigi Tenisson, keskkonnaspetsialist